॥ श्रीः ॥

नित्यकर्मपद्धतिः ।

इयञ्च

क्षेमराजश्रीकृष्णदासेन

विद्वद्द्वारा संग्राह्य

मुम्बय्यां

स्वकीये "श्रीवेङ्कटेश्वर" स्टीम्--मुद्रणयन्त्रालये

मुद्रयित्वा प्रकाशिता ।

संवत् १९७५, शके १८४०.

यह पुस्तक खेमराज श्रीकृष्णदासने खेतवाडी ७ वीं गली, खम्बाटा लैन, निज "श्रीवेङ्कटेश्वर" स्टीम् प्रेस बम्बईमें अपने लिये छापकर प्रकाशित किया।

श्रीगणेशाय नमः !

अथ नित्यकर्मपद्धतिः ।

प्रभाते गात्रमार्जनानन्तरं स्मरणीयम् ।

ब्रह्मामुरारिस्त्रिपुरान्तकारीभानुः शशीभूमिसुतो बुधश्च ॥ गुरुश्चशुक्रःशनिराहुकेतवःकुर्वन्तु सर्वे मम सुप्रभातम्॥ १॥प्रभातेयःस्मरेन्नित्यंदुर्गादुर्गाक्षरद्वयम् ॥ आपदस्तस्य नश्यन्ति तमःसूर्योदये यथा॥२॥अहल्याद्रौपदी सीता तारा मन्दोदरीतथा॥पञ्चकन्नास्मरेन्नित्यंमहापातकनाशनम् ॥३॥ पुण्यश्लोको नलो राजा पुण्यश्लोको युधिष्ठिरः ॥ पुण्यश्लोको विदेहश्च पुण्यश्लोको जनार्दनः॥४॥

स्नानात् पूर्वं पाठ्यम् ।

विष्णुपादाब्जसंभूते गंगे त्रिपथगामिनि ॥ धर्म्मद्रवीति विख्याते पापं मे हर जाह्नवि ॥१॥

पापोऽहं पापकर्माऽहं पापात्मा पापसम्भवः ॥
त्राहि मां पुण्डरीकाक्ष सर्वपापहरो भव ॥ २ ॥
स्नानविधिः ॥ आचमनं कृत्वा ॥ विष्णुः ३॥अद्य
अमुके मासि अमुके पक्षे अमुकतिथौ अमुकगोत्रो-
ऽमुकदेवशर्मा वा अमुकदासः श्रीविष्णुप्रीतिका-
मोऽस्यां गंगायां स्नानमहं करिष्ये ॥ ब्राह्मणश्चेद्
विष्णुरोंतत्सत् अद्येति ब्रूयात् ॥ ततो मुखनासि-
काचक्षुःकर्णादि कराभ्यामाच्छाद्य स्नायात् ॥

स्नानानन्तरं पाठ्यस्तोत्रम् ।

गंगायै नमः॥देवि सुरेश्वरि भगवति गंगे त्रिभु-
वनतारिणि तरलतरंगे ॥ शङ्करमौलिनिवासिनि
विमले मम मतिरास्तां तव पदकमले॥१॥भागी-
रथि सुखदायिनि मातस्तवजलमहिमा निगमे
ख्यातः॥नाहं जाने तव महिमानं त्राहि कृपामयि
मामज्ञानम् ॥२॥ हरिपददात्रि तरंगिणिगंगेहिम-
विधुमुक्ताधवलतरंगे ।दूरीकुरुममदुष्कृतिभारं कुरु

कृपया भवसागरपारम् ॥३॥ तव जलममलं येन निपीतं परमपदं खलु तेन गृहीतम् ॥ मातर्गङ्गे त्वयि यो भक्तः किल तं द्रष्टुं न यमः शक्तः॥४॥पतितोद्धारिणि जाह्नवि गंगे खण्डितगिरिवरमंडितभंगे॥भीष्मजननि खलु मुनिवरकन्ये पतितनिवारिणि त्रिभुवनधन्ये ॥५॥ कल्पलतामिव फलदां लोके प्रणमति यस्त्वां नपतति शोके॥पारावारविहारिणि गंगे सुरवनिताकृततरलापांगे ॥६॥ तव कृपया चेत् स्रोतःस्नातःपुनरपि जठरे सोऽपि न जातः॥नरकनिवारिणि जाह्नवि गंगे कलुषविनाशिनि महिमोत्तुंगे ॥७॥ पुण्यदर्शने पुण्यतरंगे जय जय जाह्नवि करुणापांगे॥इन्द्रमुकुटमणिराजितचरणे सुखदे शुभदे सेवकशरणे ॥ ८ ॥ रोगं शोकं तापं पापं हर मे भगवति कुमतिकलापम् । त्रिभुवनसारे वसुधाहारे त्वमसिगुरुर्ममखलु संसारे॥९॥ लोकानन्दे परमानन्दे कुरु मयि करुणां

कातरवन्द्ये॥तव तटनिकटे यस्य निवासः खलु
वैकुण्ठे तस्य निवासः॥१०॥वरमिह नीरे कमठो
मीनःकिंवा तीरे सरटः क्षीणः ॥ अथवा नीचः
श्वपचो दीनो दूरे नृपतिस्तव न कुलीनः ॥११॥
भो भुवनेश्वरि पुण्ये धन्ये देवि द्रवमयि मुनिवरक-
न्ये॥गंगास्तवमिदममलं नित्यं पठति नरो यःस
जयति सत्यम् ॥१२॥ येषां हृदये गंगाभक्तिस्ते-
षां भवति सदा सुखमुक्तिः॥ मधुहरकान्तापज्झ-
टिकाभिःपरमानन्दकलितललिताभिः॥१३॥गं-
गास्तोत्रमिदं भवसारं वाञ्छितफलदं परमंसुखदम् ।
शङ्करसेवकशङ्कररचितं पठति नरो यस्तस्य भवे-
च्छम् ॥ १४ ॥ इति गङ्गास्तोत्रं सम्पूर्णम् ॥

अथ गंगाप्रणामः ।

सद्यः पातकसंहर्त्री सद्यो दुःखविनाशिनी ॥
सुखदा मोक्षदा गंगा गंगैव परमा गतिः ॥

अथ गंगामाहात्म्यम् ।

गंगा गंगेति यो ब्रूयाद्योजनानां शतैरपि ॥
मुच्यते सर्वपापेभ्यो विष्णुलोकं स गच्छति॥१॥

अथ गंगाष्टकम् ।

यत्त्यक्तं जननीगणैर्यदपि न स्पृष्टं सुहृद्बान्धवैर्यस्मिन् पान्थदृगन्तसन्निपतिते तैःस्मर्यते श्रीहरिः॥ स्वांगे न्यस्य तदीदृशं वपुरहो स्वीक्रियते पौरुषं त्वं तावत्करुणापरायणपरा मातासि भागीरथि॥१॥ अच्युतचरणतरंगिणि गंगे शशिमौलिमालतीमाले ॥ त्वयितनुवितरणसमयेदेया हरता नमे हरिता॥२॥शून्यीभूता शमननगरीनीरवारारवाद्यायातायातैःप्रतिदिनमहोभेद्यमानाविमानाः ॥ सिद्धैःसार्द्धं दिवि दिविषदः सार्घ्यपात्रैकहस्ता मातर्गंगे यदवधि तव प्रादुरासीत्प्रवाहः ॥३॥ पयो हि गांगं त्यजतामिहागं पुनर्न चांगं यदि वापि चांगम्॥करे रथांगं शयने भुजंगं याने

विहंगं चरणेषु गांगम् ॥४॥ कत्यक्षीणि करोटयः कति कति द्वीपिद्विपानांत्वचः काकोलाःकति पन्न गाःकति सुधाधाम्नश्च खण्डाःकति ॥ किंच त्वं च कति त्रिलोकजननि त्वद्वारिपूरोदरे मज्जज्जन्तुक-दम्बकं समुदयत्येकैकमादाय यत्॥५॥ कुतोवा-पीवीचिस्तव यदि गता लोचनपथं त्वमापीता पीताम्बरपुरनिवासं वितरसि ॥त्वदुत्संगे गंगे य-दि पतति कायस्तनुभृतां तदा मातः शातक्रतव-पदलाभोऽप्यतिलघुः ॥ ६ ॥ त्वदम्भो लोकाना-मखिलदुरितान्येव दहति प्रगन्त्रीनिम्नानामपिन्न यसि सर्वोपरि गतान्॥स्वयं जाता विष्णोर्जनय-सि मुरारातिनिवहानहो मातर्गंगे किमिह चरित्रं ते विजयते ॥ ७ ॥ सुरधुनि मुनिकन्ये तारयेःपु-ण्यवंतं स तरति निजपुण्यैस्तत्र किन्ते महत्त्वम् ॥ यदि च गतिविहीनं तारयेः पापिनं मां तदिह तव महत्त्वं तन्महत्त्वंमहत्त्वम्।८।इतिगंगाष्टकंसंपूर्णम्

अथ श्रीविष्णोर्नामाष्टकम्।

नमो नारायणाय। अच्युतं केशवं विष्णुं हरिं सत्यं जनार्द्दनम्॥ हंसं नारायणं चैवमेतन्नामाष्टकं शुभम्॥ १॥ त्रिसन्ध्यं यः पठेन्नित्यं पापं तस्य न विद्यते॥ शत्रुसन्यंक्षयं याति दुःस्वप्नःसुस्वप्नो भवेत्॥ २॥ गंगायां मरणं चैव दृढा भक्तिश्च केशवे॥ ब्रह्मविद्याप्रबोधश्च तस्मान्नित्यं पठेन्नरः॥ ३॥ इति श्रीब्रह्मपुराणे श्रीविष्णोर्नामाष्टकस्तोत्रं सम्पूर्णम्।

अथ श्रीविष्णोःषोडशनामस्तोत्रम्।

औषधे चिन्तयेद्विष्णुं भोजने च जनार्दनम्॥ शयने पद्म नाभ च विवाहे च प्रजापतिम्॥ १॥ युद्धे चक्रधरं देवं प्रवासे च त्रिविक्रमम्॥ नारायणं तनुत्यागे श्रीधरं प्रियसंगमे॥ २॥ दुःस्वप्ने स्मर गोविंदं संकटे मधुसूदनम्॥ कानने नरसिंहं च पावके जलशायिनम्॥ ३॥ जलमध्ये वराहं च पर्वते रघुनन्दनम् ॥ गमने वामनं चैव सर्वकार्येषु माधवम्

॥४॥षोडशैतानि नामानि प्रातरुत्थाय यःपठेत् ।
सर्वपापविनिर्मुक्तो विष्णुलोके महीयते ॥ ५ ॥
इति श्रीविष्णोः षोडशनामस्तोत्रं सम्पूर्णम् ॥

अथ श्रीराधास्तोत्रम् ।

राधा रासेश्वरी रम्या परमा च परात्मिका ॥
रासोद्भवा कृष्णकान्ता कृष्णवक्षःस्थलस्थिता १
कृष्णप्राणाधिका देवी महाविष्णुप्रसूरपि॥सर्वद्य
विष्णुमाया च सत्यासत्या सनातनी ॥ २ ॥
ब्रह्मस्वरूपा परमा निर्लिप्ता निर्गुणा परा॥ वृन्दा-
वने च विजया यमुनातटवासिनी ॥३॥ गोपा-
गनानां प्रथमा गोपिका गोपमातृका॥ सानन्दा
परमानन्दा नन्दनन्दनकामिनी ॥४॥ वृषभानु-
सुता कान्ता शान्त्यर्पणतमस्य च॥कामा कला-
वती कन्या तीर्थपूता सनातनी॥५॥ सप्तत्रिंशञ्च
नामानि वेदोक्तानि शतानिच॥सारभूतानि पुण्या
नि सर्वनामसु नारद ॥६॥ नवीनां हेमगौरांगीं

पूर्णानन्दवतीं सतीम् ॥ वृषभानुसुतां देवीं वन्दे राधां जगत्प्रसूम् ॥ ७ ॥ इति राधास्तवः ॥

अथ जयदेवकृतदशावतारस्तोत्रम् ।

प्रलयपयोधिजले धृतवानसिवेदम् ॥ विहितवहित्रचरित्रमखेदम् ॥ केशव धृतमीनशरीर जय जगदीशहरे ॥ १ ॥ क्षितिरिह विपुलतरे तव तिष्ठति पृष्ठे धरणिधरणकिणचक्रगरिष्ठे ॥ केशवधृतकच्छपरूप जयजगदीशहरे ॥ २ ॥ वसति दशनशिखरेधरणी तव लग्ना । शशिनिकलंककलेव निमग्ना ॥ केशवधृतसूकररूप जय जगदीशहरे ॥ ३ ॥ तवकरकमलवरे नखमद्भुतशृंगम् दलितहिरण्यकशिपुतनुभृंगम् ॥ केशव धृतनरहरिरूप जय जगदीश हरे ॥ ४ ॥ छलयसिविक्रमणेबलिमद्भुतवामन । पदनखजनितनीरजनपावन ॥ केशवधृतवामनरूप जय जगदीश हरे ॥ ५ ॥ क्षत्रियरुधिरमये जगदपगतपापम् । स्नपयसि पयसि शमितभवतापम् ॥ केशव धृतभृगुपतिरूप जय जगदीश हरे ॥ ६ ॥ वित-

रसि दिक्षु रणे दिक्पतिकमनीयम् । दशमुखमौलिबलिं रमणीयम् ॥ केशव धृतरामशरीर जय जगदीश हरे ॥ ७ ॥ वहसि वपुषि विशदे वसनं जलदाभम् । हलहतिभीतिमिलितयमुनाभम् ॥ केशव धृतहलधररूप जय जगदीश हरे ॥ ८ ॥ निंदसि यज्ञविधेरहह श्रुतिजातम् । सदयहृदयदर्शितपशुघातम् ॥ केशव धृतबुद्धशरीर जय जगदीश हरे ॥ ९ ॥ म्लेच्छनिवहनिधने कलयसि करवालम् । धूमकेतुमिव कमपि करालम् ॥ केशव धृतकल्किशरीर जय जगदीश हरे ॥ १० ॥ श्रीजयदेवकवेरिदमुदितमुदारं शृणु सुखदं शुभदं भवसारम् ॥ केशव धृतदशविधरूप जय जगदीशहरे ॥ ११ ॥ वेदानुद्धरते जगन्ति वहते भूगोलमुद्बिभ्रते दैत्यं दारयते बलिं छलयते क्षत्रक्षयं कुर्वते ॥ पौलस्त्यं जयते हलं कलयते कारुण्यमातन्वते म्लेच्छान् मूर्च्छयते दशाकृतिकृते कृष्णाय तुभ्यं नमः ॥ १२ ॥ इति दशावतारस्तोत्रम् ॥

अथ जगन्नाथस्तोत्रम् ।

नमःश्रीकृष्णचैतन्यचन्द्राय॥कदाचित्कालि-
न्दीतटविपिनसंगीतकरवोमुदाभीरीनारीवदनक-
मलास्वादमधुपः ॥रमाशम्भुब्रह्मामरपतिगणेशा-
र्चितपदो जगन्नाथःस्वामीनयनपथगामी भवतु
मे ॥१॥ भुजे सव्ये वेणुं शिरसि शिखिपुच्छं क-
टितटे दुकूलं नेत्रान्ते सहचरकटाक्षं च विदधत्॥
सदाश्रीमद्वृन्दावनवसतिलीलापरिचयोजगन्ना-
थःस्वामी नयनपथगामी भवतुमे॥२॥महाम्भोधे-
स्तीरेकनकरुचिरेनीलशिखरेवसन्प्रासादांतेसहज
बलभद्रेण बलिना॥सुभद्रामध्यस्थः सकलसुरसे-
वावसरदो जगन्नाथःस्वामी नयनपथगामी भवतु
मे ॥३॥ कृपापारावारःसजलजलदश्रेणिरुचिरो
रमावाणीरामःस्फुरदमलपद्मेक्षणमुखः ॥ सुरेन्द्रै-
राराध्यःश्रुतिमुखगणोद्गीतचरितो जगन्नाथःस्वा-
मी नयनपथगामी भवतु मे॥४॥रथारूढो गच्छ-

न् पथि मिलितभूदेवपटलैःस्तुतिप्रादुर्भावंप्रतिप-
दमुपाकर्ण्यसदयः ॥दयासिन्धुर्बन्धुःसकलजगतां
सिन्धुसुतया जगन्नाथःस्वामी नयनपथगामी भ-
वतु मे ॥५॥ परब्रह्मापीडो विकचकमलाभेक्षणयु-
गो निवासीनीलाद्रौनिहितचरणोऽनन्तशिरसि ॥
रसानन्दीराधासरसवपुरानन्दनसुखो जगन्नाथः
स्वामी नयनपथगामी भवतुमे॥६॥नया चेऽहंरा-
ज्यं न च कनकमाणिक्यविभवं नयाचेऽहं रम्यां
सकलजनकाम्यां वरवधूम्॥सदा काले काले प्रम-
थपतिनोद्गीतचरितो जगन्नाथःस्वामी नयनपथ-
गामी भवतु मे॥७॥हरत्वं संसारंद्रुततरमसारंसुर-
पते हर त्वं पापानां विततिमपरां यादवपते॥ अहो
दीनानाथनिहितमचलंनिश्चितमिदंजगन्नाथः स्वा-
मीनयनपथगामी भवतु मे ॥ ८ ॥ जगन्नाथाष्टकं
पुण्यं यःपठेत्प्रयतः शुचिः॥ सर्वपापविशुद्धात्मा
विष्णुलोकं स गच्छति॥९॥ इति कृष्णचैतन्यचं-
द्रमुखपद्मविनिर्गतं श्रीजगन्नाथाष्टकं समाप्तम् ॥

अथाचमनम् ।

नमः। अपवित्रःपवित्रो वा सर्वावस्थां गतोऽपि वा । यः स्मरेत् पुण्डरीकाक्षं स बाह्याभ्यन्तरः शुचिः ॥ श्रीविष्णुः श्रीविष्णुः श्रीविष्णुः ॥ ॥

अथ शूद्रस्य तर्पणविधिः ।

पूर्वाभिमुखः ॥ नमो ब्रह्मा तृप्यतां नमो विष्णुस्तृप्यतां नमो रुद्रस्तृप्यतां नमः प्रजापतिस्तृप्यताम् ॥

नमः॥ देवायक्षास्तथानागागन्धर्वाप्सरसोसुराः॥ क्रूराःसर्पाःसुपर्णाश्च तरवो जिह्मगाःखगाः॥ विद्याधरा जलधरास्तथैवाकाशगामिनः॥ निराहाराश्च ये जीवाःपापेधर्मे रताश्च ये॥तेषामाप्यायनायैतद्दीयते सलिलं मया॥ तत्र उत्तराभिमुख उत्तरीयं मालावत् कृत्वा ॥ नमः॥ सनकश्चसनन्दश्चतृतीयश्चसनातनः॥कपिलश्चासुरिश्चैववोढुः

पञ्चशिखस्तथा॥सर्वेतेतृप्तिमायान्तु मद्दत्तेनाम्बुना सदा ॥ इति विपरीतक्रमेणाञ्जलिद्वयंदद्यात् ॥

ततः पूर्वाभिमुखः प्रकृतोत्तरीयः ।

नमो मरीचिस्तृप्यतां नमोऽत्रिस्तृप्यतांनमोऽङ्गिरास्तृप्यतां नमःपुलहस्तृप्यतां नमःक्रतुस्तृप्यतां नमो भृगुस्तृप्यतां नमः प्रचेतास्तृप्यतां नमो वसिष्ठस्तृप्यतां नमो नारदस्तृप्यताम् ॥

ततो दक्षिणाभिमुखो विपरीतोत्तरीयः ।

नम अग्निष्वात्ताः पितरस्तृप्यंतामेतत्सतिलगंगोदकं तृप्यध्वम्॥ नमःसौम्याःपितरस्तृप्यन्तामेतत् सतिलगंगोदकंतृप्यध्वम्॥ नमोहविष्मन्तः पितरस्तृप्यन्तामेतत् सतिलगंगोदकंतृप्यध्वम् ॥ नम ऊष्मपाःपितरस्तृप्यन्तामेतत् सतिलगंगोदकं तृप्यध्वम्॥नमःसुकालिनः पितरस्तृप्यन्तामेतत् सतिलगंगोदकं तृप्यध्वम् ॥ नमो बर्हिषदः

पितरस्तृप्यन्तामेतत् सतिलगंगोदकं तृप्यध्वम्॥ नमः । आज्यपाःपितरस्तृप्यंतामेतत् सतिलगंगोदकं तृप्यध्वम् ॥ प्रत्येकमेकांजलिं दद्यात् । सामान्यजले सतिलोदकमिति वदेत् ॥

दक्षिणाभिमुखो यमतर्पणम् ।

नमः ॥ यमायधर्म्मराजाय मृत्यवेचान्तकायच॥वैवस्वताय कालाय सर्वभूतक्षयाय च॥१॥ औदुम्बराय दध्नाय नीलाय परमेष्ठिने ।वृकोदराय चित्राय चित्रगुप्ताय वै नमः ॥ २ ॥

ततो दक्षिणाभिमुखः पितृतर्पणम् ।

नमः॥ आगच्छन्तु मे पितर इमं गृह्णन्त्वबञ्जलिम्॥विष्णुर्नमः अमुकगोत्रःपिता अमुकदासः तृप्यस्वैतत् सतिलगंगोदकं तुभ्यं नमः (सामान्यजले सतिलोदकमिति वदेत्) एवं पितामहप्रपितामहमातामहप्रमातामहवृद्धप्रमातामहेभ्यः

प्रत्येकमंजलित्रयं दद्यात् ॥ अमुकगोत्रा माता अमुकी दासी तृप्यस्वैतत् सतिलगंगोदकं तुभ्यं नमः ॥ एवं पितामहीप्रपितामहीभ्यामेवंमातामहीप्रमातामहीवृद्धप्रमातामहीभ्यःअंजलित्रयं दद्यात् ॥ ततः पत्न्यै पितृव्यप्रभृतिभ्रातृवर्गादिभ्यः प्रत्येकम् एकांजलिं दद्यात् ॥

रामतर्पणम् ।

आब्रह्मभुवनाल्लोका देवर्षिमुनिमानवाः॥ तृप्यन्तु पितरः सर्वे मातृमातामहादयः ॥ अतीतकुलकोटीनां सप्तद्वीपनिवासिनाम्॥मया दत्तेन तोयेन तृप्यतां भुवनत्रयम् ॥

लक्ष्मणतर्पणम् ।

आब्रह्मस्तम्बपर्यन्तं सतिलगंगोदकंजगत्तृप्यतु ॥

ततो भीष्मतर्पणम् ।

वैयाघ्रपदगोत्राय सांकृतिप्रवराय च॥अपुत्राय ददाम्येतत् सलिलं भीष्मवर्मणे ॥

प्रणामः॥भीष्मः शान्तनवो वीरः सत्यवादी जितेंद्रियः ॥ आभिरद्भिरवाप्नोतु पुत्रपौत्रोचितां क्रियाम् ॥

नमः॥ येऽबान्धवा बान्धवा वा येऽन्यजन्मनि बान्धवाः ॥तेतृप्तिमखिलां यान्तु ये चास्मत्तोयकांक्षिणः ॥ इत्यनेनैकांजलिं दद्यात् ॥ ततो जलादुत्थाय द्विराचम्य वस्त्रनिष्पीडनोदकेन तर्पयेत्।यथा ॥ नमः । ये चास्माकं कुले जाता अपुत्रा गोत्रिणो मृताः । ते तृप्यन्तु मया दत्ताद्वस्त्रनिष्पीडनोदकात् ॥

नमः ॥ पिता स्वर्गः पिता धर्म्मः पिता हि परमन्तपः ॥ पितरि प्रीतिमापन्ने प्रीयन्ते सर्वदेवताः । पितृचरणेभ्यो नमः ॥

सूर्यार्घ्यम् ॥ नमो विवस्वते ब्रह्मन्भास्वते विष्णुतेजसे ॥ जगत्सवित्रे शुचये सवित्रे कर्म्मदायिने ॥ इदमर्घ्यं नमः ॥ श्रीसूर्याय नमः ॥

सूर्यप्रणामः ।

नमः॥ जपाकुसुमसङ्काशंकाश्यपेयंमहाद्युतिम् ॥ ध्वान्तारिं सर्वपापघ्नं प्रणतोस्मि दिवाकरम् ॥

सूर्यस्तोत्रम् ।

वसिष्ठ उवाच ॥ स्तुवन्नासीत्ततःसाम्बःकृशो धमनिसन्ततः ॥ राजन्नामसहस्रेण सहस्रांशुं दिवाकरम्॥खिद्यमानं तु तं दृष्ट्वा सूर्यःकृष्णात्मजं तदा॥स्वप्ने तु दर्शनं दत्त्वा पुनर्वचनमब्रवीत् ॥ श्रीसूर्य उवाच ॥ साम्ब साम्ब महाबाहो शृणु जाम्बवतीसुत ॥ अलं नामसहस्रेण पठस्वेम स्तवं शुभम्॥यानि नामानि गुह्यानि पवित्राणि शुभानिच॥तानि ते कीर्तयिष्यामि श्रुत्वा तच्चा-वधारय॥विकर्त्तनो विवस्वांश्च मार्त्तण्डो भास्क-रो रविः ॥ लोकप्रकाशकःश्रीमाँल्लोकचक्षुर्महे-श्वरः ॥लोकसाक्षी त्रिलोकेशः कर्त्ता हर्त्ता तमि-स्रहा ॥तपनस्तापनश्चैव शुचिः सप्ताश्ववाहनः॥

गभस्तिहस्तो ब्रह्मा च सर्वदेवनमस्कृतः ॥ ए-
कविंशतिरित्येष स्तव इष्टःसदा मम॥ लक्ष्म्यारो-
ग्यकरश्चैव धनवृद्धियशस्करः ॥ स्तवराज इति
ख्यातस्त्रिषुलोकेषु विश्रुतः ॥ य एतेन महाभाग
द्वे सन्ध्येऽस्तमनोदये ॥ स्तौति मां प्रणतो भूत्वा
सर्वपापैःप्रमुच्यते॥कायिकं वाचिकं चैव मानसं
चैव दुष्कृतम्॥एकजप्येन तत्सर्वं प्रणश्यतिममा
ग्रतः॥ एष जप्यश्च होमश्च सन्ध्योपासनमेव च॥
बलिमन्त्रोऽर्घ्यमन्त्रश्च धूपमन्त्रस्तथैव च॥ अन्न-
दाने तथा स्नाने प्रणिपाते प्रदक्षिणे॥ पूजितो-
ऽयं महामन्त्रः सर्वपापहरः शुभः॥एवमुक्त्वा तु
भगवान् भास्करो जगदीश्वरः॥आमन्त्र्य कृष्ण-
तनयं तत्रैवान्तरधीयत ॥साम्बोऽपि स्तवराजेन
स्तुत्वा सप्ताश्ववाहनम्॥पूतात्मा नीरुजःश्रीमान्
बलैश्वर्ययुतोऽभवत् ॥ इतिश्रीसाम्बपुराणे रोगा-
पनयनेश्रीसूर्यवक्त्रविनिर्गतःस्तवराजः समाप्तः ॥

अथ सूर्यस्य द्वादशनामस्तोत्रम् ।

आदित्यः प्रथमं नाम द्वितीयन्तु विभाकरः ॥
तृतीयं भास्करःप्रोक्तं चतुर्थं च प्रभाकरः॥पंचमं
च सहस्रांशुःषष्ठं चैव त्रिलोचनः॥सप्तमं हरिद्-
श्वश्च अष्टमं च विभावसुः ॥ नवमं दिनकृत प्रोक्तं
दशमं द्वादशात्मकः ॥ एकादशं त्रयीमूर्तिर्द्वादशं
सूर्य एव च ॥ द्वादशैतानि नामानि प्रातःकाले
पठेन्नरः॥दुःस्वप्ननाशनंसद्यःसर्वसिद्धिःप्रजायते।
आयुरारोग्यमैश्वर्यं पुत्रपौत्रप्रवर्धनम्॥ऐहिकामु-
ष्मिकादीनि लभंते नात्र संशयः ॥इतिसूर्यद्वाद-
शनामस्तोत्रं संपूर्णम् ॥

अथ तुलस्यवचयनमन्त्रः ।

तुलस्यमृतनामासि सदा त्वं केशवप्रिया ।
केशवार्थे चिनोमि त्वां वरदाभव शोभने ॥

अथ तुलसीस्नानमन्त्रः ।

गोविन्दवल्लभां देवीं भक्तचैतन्यकारिणीम् ॥
स्नापयामि जगद्धात्रीं विष्णुभक्तिप्रदायिनीम् ॥

तुलसीस्तोत्रम् ।

तुलसी सर्वभूतानां महापातकनाशिनी॥अपवर्गप्रदे देवि वैष्णवानां प्रिया सदा॥सत्ये सत्यवती चैव त्रेतायां मानवी तथा ॥ द्वापरे अवतीर्णासि वृन्दा त्वं तुलसी कलौ ॥

तुलसीप्रणामः ।

वृन्दायै तुलसीदेव्यै प्रियायै केशवस्य च ॥ विष्णुभक्तिप्रदे देवि सत्यवत्यै नमोनमः ॥

गणेशस्य ध्यानम् ।

खर्वस्थूलतनुं गजेन्द्रवदनं लम्बोदरं सुन्दरं प्रस्यन्दन्मधुगन्धलुब्धमधुपव्यालोलगण्डस्थलम्। दन्ताघातविदारितारिरुधिरैःसिन्दूरशोभाकरं वन्दे शैलसुतासुतं गणपतिं सिद्धिप्रदं कामदम् ॥ इति ध्यात्वा मानसोपचारैः संपूज्य पाद्यादिभिः पूजयेत् इति संपूज्य ॥

गणेशस्य प्रार्थना ।

देवेन्द्रमौलिमन्दारमकरन्दकणारुणाः ॥
विघ्नं हरन्तु हेरम्बचरणाम्बुजरेणवः ॥

अथ शिवपूजाविधिः ।

विना भस्मत्रिपुण्ड्रेण विना रुद्राक्षमालया॥
विना मालूरपत्रेण नार्च्चयेत् पार्थिवं शिवम्॥१॥
मूर्त्तयोऽष्ट शिवस्यैताःपूर्वादिक्रमयोगतः॥ ऐशा-
न्यन्ताःप्रपूज्यंते वेद्यां लिंगे शिवं भजेत् ॥ २ ॥

पञ्चदेवतापूजा ।

शिवं भास्करमग्निं च केशवं कौशिकीं तथा॥ ए-
तान्प्रपूजयेदादौ सर्वसिद्धिफलप्रदान् ॥मृदाहरणं
घट्टनं प्रतिष्ठा ध्यानमेवच॥ स्तवनंपूजनञ्चैव वि-
सर्ज्जनमतःपरम्।हरोमहेश्वरश्चैवशूलपाणिःपिना
कधृक्॥शिवःपशुपतिश्चैव महादेव इति क्रमात् ॥

शिवपूजाप्रकारः ।

हराय नम इति मृदाहरणम्॥ महेश्वराय नम

इतिशर्कराकेशतुषादिरहितसंघट्टनम्।पशुपतयेनमइति स्नापयेत् ॥वज्राय फट् इति वज्रंमोचयेत्॥

जलशुद्धिः ।

गंगे च यमुने चैव गोदावरि सरस्वति ॥
नर्म्मदे सिन्धुकावेरि जलेऽस्मिन् सन्निधिं कुरु ॥
पशुपतये नम इति स्नापयेत् ॥

प्राणप्रतिष्ठा ।

नमःशूलपाणेपिनाकधृक् इहागच्छइहागच्छ इह तिष्ठ इह तिष्ठ इह सन्निहितो भव सुप्रतिष्ठितो भव मत्कृतां पूजां गृहाण अत्राधिष्ठानं कुरु ॥

आसनशुद्धिः ।

आसनमन्त्रस्यमेरुपृष्ठऋषिः सुतलंछंदःकूर्मो देवता आसनोपवेशनें विनयोगः ॥ पृथ्वि त्वया धृता लोका देवित्वंविष्णुनाधृता॥त्वञ्चधारय मां नित्यं पवित्रं कुरु चासनम् ॥ वामे गुरुभ्यो

नमः । दक्षिणे गणेशाय नमः ।ऊर्ध्वं ब्रह्मणे नमः अधः अनन्ताय नमः । सम्मुखे शिवाय नमः ॥

शिवस्य ध्यानम् ।

ध्यायेन्नित्यंमहेशंरजतगिरिनिभंचारुचन्द्रावतंसं रत्नाकल्पोज्ज्वलांगं परशुमृगवराभीतिहस्तं प्रसन्नम्॥पद्मासीनं समन्तात्स्तुतममरगणैर्व्याघ्रकृत्तिं वसानं विश्वाद्यंविश्ववंद्यंनिखिलभयहरं पंचवक्त्रंत्रिनेत्रम् । इतिध्यात्वा॥मानसोपचारैःसंपूज्य पाद्यादिभिःपूजयेत्॥एतत् पाद्यं नमः शिवाय ॥ इदमर्घ्यं नमःशिवाय। इदमाचमनीयं नमःशिवाय । एष गन्धः नमः शिवाय ।एतत् पुष्पं नमः शिवाय । एतत् बिल्वपत्रं नमः शिवाय ।एष धूपः नमः शिवाय ॥एष दीपःनमः शिवाय । एतन्नैवेद्यं नमः शिवाय । इदमाचमनीयं नमः शिवाय ॥ ऐशान्यादिक्रमेणाष्टमूर्त्तीः पूजयेत्।शर्वायक्षितिमूर्त्तये नमः ॥ भवाय जलमूर्तये नमः ॥ रुद्राय

अग्निमूर्तये नमः ॥ उग्राय वायुमूर्तये नमः॥भीमाय आकाशमूर्तये नमः॥पशुपतये यजमानमूर्तये नमः ॥ महादेवाय सोममूर्तये नमः॥ ईशानाय सूर्यमूर्तये नमः॥मध्ये नमः शिवाय ॥नमः शिवायइति अष्टवारं जप्त्वा स्तवपाठःकर्तव्यः॥ गुह्यातिगुह्यगोप्ता त्वं गृहाणास्मत्कृतं जपम्॥सिद्धिर्भवतु मे देव त्वत्प्रसादान्महेश्वर ॥

शिवाष्टकम् ।

प्रभुमीशमनीशमशेषगुणं गुणहीनमहीशगराभरणम्॥रणनिर्जितदुर्जयदैत्यपुरं प्रणमामि शिवं शिवकल्पतरुम्॥ १॥ गिरिराजसुतान्वितवामतनुतनुनिन्दितराजितकोटिविधुम्।विधिविष्णुशिरःस्तुतपादयुगं प्रणमामि शिवं शिवकल्पतरुम्॥२ शशलाञ्छनरञ्जितसन्मुकुटं कटिलंबितसुन्दरकृत्तिपटम् ॥ सुरशैवलिनीजलसार्द्रजटं प्रणमामि शिवं शिवकल्पतरुम्।३।नयनत्रयभूषितचारुमुखं

मुखपद्मविराजितकोटिविधुम्॥विधुखंडविमण्डि-
तभालतटं प्रणमामि शिवं शिवकल्पतरुम् ॥४॥
वृषराजनिकेतनमादिगुरुंगरलाशनमाजिपिनाक-
धरम्॥प्रमथाधिपसेवकरञ्जनकंप्रणमामिशिवंशि
वकल्पतरुम्॥५॥ मकरध्वजमत्तकरींद्रहरं करितुं-
डगणेशविबोधकरम्॥ वरदाभयशूलविषाणधरंप्र
णमामिशिवंशिवकल्पतरुम्॥६॥जगदुद्भवपालन
नाशकरं मनसैव पुनर्गुणरूपधरम्॥प्रियमानवसा
धुजनैकगतिं प्रणमामि शिवं शिवकल्पतरुम् ७॥
गिरिजासुहृदब्जविकासकरं शरणागतदीनसुभद्र
परम्॥भजतोऽखिलदुःखसमूहहरंप्रणमामि शिवं
शिवकल्पतरुम्॥८॥नजानामितेऽहं स्तुतिध्या-
नपूजा न मंत्रं न धर्मं सदा पापचित्तः॥तथाप्या-
शु तत्त्वं क्षमित्वा दयालो पुनर्जन्मदुःखात्परि-
त्राहि शंभो ॥ ९ ॥ इति शिवाष्टकं समाप्तम् ॥
शिवाष्टके प्रणमामि शिवमिति द्विः पठेत् ॥

महादेवस्य प्रणामः ।

नमस्तुभ्यं विरूपाक्ष नमस्ते दिव्यचक्षुषे ॥ नमः पिनाकहस्ताय वज्रहस्ताय वै नमः ॥ नमस्त्रिशूलहस्ताय दण्डपाशासिपाणये॥ नमस्त्रैलोक्यनाथाय भूतानां पतये नमः ॥ बाणेश्वराय नरकार्णवतारणायज्ञानप्रदायकरुणामयसागराय॥ कर्पूरकुन्दधवलेन्दुजटाधराय दारिद्र्यदुःखदहनाय नमः शिवाय॥ नमःशिवाय शान्ताय कारणत्रय हेतवे ॥ निवेदयामि चात्मानं त्वं गतिःपरमेश्वर॥

नारायणस्य स्नानमन्त्रः ।

नमः ॥ सहस्रशीर्षा पुरुषःसहस्राक्षःसहस्रपात्॥सभूमिं सर्वतःस्पृष्ट्वाऽअत्यतिष्ठद्दशांगुलम् ॥ इति नारायणस्य स्नानमन्त्रः ॥

नारायणस्य ध्यानम् ।

नमः ॥ ध्येयःसदा सवितृमण्डलमध्यवर्ती नारायणःसरसिजासनसन्निविष्टः ॥ केयूरवान्कनक-

कुण्डलवान् किरीटी हारी हिरण्मयवपुर्धृतशङ्ख-चक्रः । इति ध्यात्वा पूजयेत् ॥

नारायणस्य प्रणामः ।

नमो ब्रह्मण्यदेवाय गोब्राह्मणहिताय च ॥
जगद्धिताय कृष्णाय गोविन्दाय नमो नमः ॥

अथ नारायणप्रार्थना ।

पापोऽहं पापकर्म्माहं पापात्मा पापसंभवः ॥
त्राहि मां पुण्डरीकाक्ष सर्वपापहरो भव ॥

अथ विष्णुस्तोत्रम् ।

गौतम उवाच ॥जयकृष्ण जगन्नाथ जयवैकुण्ठनामधृक्॥जयदेव कृपासिन्धो जय लक्ष्मीपते प्रभो ॥१॥ जय नीलाम्बुजश्यामनीलजीमूतसन्निभ॥जय पद्माधरित्रीभ्यांनिषेवितपदाम्बुज॥२॥ जनार्दन जगद्बन्धो शरणागतपालक ॥ त्वद्दासदासदासानां दासत्वं देहि मेप्रभो॥३॥इति श्रीगौतमशतानन्दसंवादे विष्णुस्तोत्रं समाप्तम् ॥

नवग्रहस्तोत्रम् ।

जपाकुसुमसंकाशं काश्यपेयं महाद्युतिम् ॥ ध्वां-
तारिं सर्वपापघ्नं प्रणतोऽस्मि दिवाकरम् ॥ १ ॥ द-
धिशंखतुषाराभं क्षीरोदार्णवसम्भवम् ॥ नमामि श-
शिनं भक्त्या शम्भोर्मुकुटभूषणम् ॥ २ ॥ धरणीगर्भ
सम्भूतं विद्युत्पुञ्जसमप्रभम् ॥ कुमारं शक्तिहस्तं च
लोहितांगं नमाम्यहम् ॥ ३ ॥ प्रियंगुकलिकाश्यामं
रूपेणाप्रतिमं बुधम् ॥ सौम्यं सर्वगुणोपेतं नमामि
शशिनः सुतम् ॥ ४ ॥ देवतानामृषीणां च गुरुं कन-
कसन्निभम् ॥ वन्द्यभूतं त्रिलोकेशं तं नमामि बृहस्प
तिम् ॥ ५ ॥ हिमकुन्दमृणालाभं दैत्यानां परमं गुरुम्
सर्वशास्त्रप्रवक्तारं भार्गवं प्रणमाम्यहम् ॥ ६ ॥ नी-
लांजनचयप्रख्यं रविसूनुं महाग्रहम् । छायाया गर्भ-
सम्भूतं वन्दे भक्त्या शनैश्चरम् ॥ ७ ॥ अर्द्धकायं महा
घोरं चन्द्रादित्यविमर्दकम् ॥ सिंहिकायाः सुतं रौद्रं
तं राहुं प्रणमाम्यहम् ॥ ८ ॥ पलाशपुष्पसंकाशं तारा

ग्रहविमर्दकम्॥रौद्रं रुद्रात्मजं क्रूरं तं केतुं प्रणमा-
म्यहम्॥९॥ व्यासेनोक्तमिदं स्तोत्रं यः पठेत्त् प्र-
यतो नरः॥दिवा वा यदि वा रात्रौ शांतिस्तस्य न
संशयः॥१०॥ऐश्वर्यमतुलं चापि ह्यारोग्यं पुष्टि-
वर्द्धनम्।नरनारीप्रियत्वं च तथा दुःस्वप्ननाशनम्
॥ ११ ॥ तक्षकोऽग्निर्यमो वायुर्ये चान्ये पीडक-
ग्रहाः॥ते सर्वे प्रशमं यान्ति व्यासो ब्रूते न संश-
यः ॥ १२ ॥ इति श्रीनवग्रहस्तोत्रं संपूर्णम् ॥

अथ दुर्गाष्टकम् ।

नमस्ते शरण्ये शिवे सानुकंपे नमस्तेजगद्व्या-
पिके विश्वरूपे॥नमस्ते जगद्वन्द्यपादारविन्दे नम
स्ते जगत्तारिणि त्राहि दुर्गे॥१॥ नमस्ते जगच्चि-
न्त्यमानस्वरूपे नमस्ते महायोगिनि ज्ञानरूपे॥
नमस्ते सदानन्दकन्दस्वरूपे नमस्ते जगत्तारिणि
त्राहिदुर्गे॥२॥ अनाथस्य दीनस्य तृष्णातुरस्य
भयार्त्तस्य भीतस्य बद्धस्य जन्तोः॥त्वमेकागति

देवि निस्तारदात्रि नमस्ते जगत्तारिणि त्राहिदुर्गे
॥ ३ ॥अरण्ये रणे दारुणे शत्रुमध्येऽनले सागरे
कान्तरे राजगेहे ॥ त्वमेका गतिर्देवि निस्तारहेतुर्न
मस्ते जगत्तारिणि त्राहि दुर्गे॥४॥अपारे महादु-
स्तरेऽत्यन्तघोरे विपत्सागरेमज्जतां देहभाजाम् ॥
त्वमेकागतिर्देवि निस्तारनौका नमस्ते जगत्तारि-
णित्राहिदुर्गे॥५॥नमश्चडिकेचण्डदोर्दण्डलीलाल
सत्खण्डिताखंडलाशेषभीते॥ त्वमेकागतिर्विघ्नस
न्दोहहन्त्री नमस्ते जगत्तारिणि त्राहि दुर्गे॥६॥
त्वमेकाजिताराधिता सत्यवादिन्यमेयाजिताक्रो-
धनाक्रोधनिष्ठा॥इडा पिंगला त्वं सुषुम्ना चनाडी
नमस्ते जगत्तारिणि त्राहि दुर्गे॥७॥नमोदेविदुर्गे
शिवे भीमनादेसरस्वत्यरुन्धत्यमोघस्वरूपे॥वि-
भूतिःशची कालरात्रिः सती त्वं नमस्तेजगत्तारि-
णि त्राहि दुर्गे॥८॥शरणमपि सुराणां सिद्धविद्या-
धराणांमुनिदनुजनराणांव्याधिभिःपीडितानाम् ।

नृपतिगृहगतानांदस्युभिस्त्रासितानां त्वमसि शरणमेका देवि दुर्गे प्रसीद ॥ ९ ॥ इदं स्तोत्रं मया प्रोक्तमापदुद्धारहेतुकम्॥त्रिसन्ध्यमेकसन्ध्यंवापठनादेव संकटात्॥मुच्यतेनात्रसन्देहो भुवि स्वर्गे रसातले॥१०॥ समस्तं श्लोकमेकं वा यः पठेद्भक्तितः सदा॥स सर्वदुष्कृतं तीर्त्वा प्राप्नोतिपरमां गतिम्॥११॥पठनादस्य देवेशि किं न सिद्ध्यति भूतले॥ स्तवराजमिदं देवि संक्षेपात्कथितं त्वयि ॥ १२ ॥ इति विश्वसारे आपदुद्धारकल्पे दुर्गास्तवराजः समाप्तः ॥

अथाद्यास्तोत्रम् ।

ॐ नमः आद्यायै॥ शृणु वत्स प्रवक्ष्यामि आद्यास्तोत्रं महाफलम्॥यःपठेत्सततं भक्त्या स एव विष्णुवल्लभः॥१॥मृत्युव्याधिभयं तस्य नास्ति किंचित् कलौ युगे ॥ अपुत्रा लभते पुत्रं त्रिपक्षं श्रवणं यदि ॥ २ ॥ द्वौ मासौ बन्धनान्मुक्तिर्वि-

प्रवक्राच्छुतंयदि।मृतवत्सा जीववत्सा षण्मासंश्र-
वणं यदि॥३॥नौकायां सङ्कटे युद्धे पठनाज्जयमा-
प्नुयात्॥लिखित्वा स्थापनं गेहे नाग्निचौरभयं क्व-
चित्॥४॥राजस्थाने जपो नित्यं प्रसन्नाःसर्वदेव-
ताः॥ओंह्रीम्॥ब्रह्माणी ब्रह्मलोके च वैकुण्ठे सर्व-
मंगला ॥५॥ इंद्राणी त्वमरावत्यामम्बिका वरु-
णालये॥यमालये कालरूपा कुबेरभवने शुभा ॥
॥६॥महानंदाग्निकोणे च वायव्यां मृगवाहिनी॥
नैर्ऋत्यां रक्तदन्ता च ऐशान्यां शूलधारिणी।७॥
पाताले वैष्णवीरूपा सिंहले देवमोहिनी॥सुरसा
च मणिद्वीपे लंकायां भद्रकालिका॥८॥रामेश्वरी
सेतुबन्धे विमला पुरुषोत्तमे॥विरजाऔड्रदेशे च
कामाख्या नीलपर्वते॥९॥ कालिका वंगदेशे च
अयोध्यायां महेश्वरी ॥ वाराणस्यामन्नपूर्णा ग-
याक्षेत्रे गयासुरी ॥१०॥ कुरुक्षेत्रे भद्रकाली व्रजे
कात्यायनी परा॥द्वारकायां महामाया मथुरायां

महेश्वरी ॥ ११ ॥ क्षुधा त्वं सर्वभूतानां वेला त्वं सागरस्य च॥नवमी कृष्णपक्षस्य शुक्लस्यैकादशी परा ॥ १२॥ दक्षस्य दुहिता देवी दक्षयज्ञविनाशिनी॥रामस्य जानकी धात्री रावणध्वंसकारिणी ॥१३॥चण्डमुण्डवधे देवी रक्तबीजविनाशिनी ॥ निशुम्भशुम्भमथिनी मधुकैटभघातिनी ॥१४॥ विष्णुभक्तिप्रदा दुर्गा सुखदा मोक्षदा सदा॥इममाद्यास्तवं पुण्यं यःपठेत् सततं नरः॥१५॥सर्पज्वरभयं न स्यात्सर्वव्याधिविनाशनम् ॥ कोटितीर्थफलं तस्य लभते नात्र संशयः॥१६॥ जया मे चाग्रतः पातु विजया पातु पृष्ठतः॥नारायणी शीर्षदेशे सर्वांगे सिंहवाहिनी ॥१७॥ शिवदूती उग्रदण्डे प्रत्यंगे परमेश्वरी ॥ विशालाक्षी महामाया कौमारी शंखिनी शिवा ॥१८॥ चक्रिणी जयदात्री च रणमत्ता रणप्रिया ॥ दुर्गा जयन्ती काली च भद्रकाली महोदरी ॥ १९॥ नारसिंही

च वाराही सिद्धिदात्री सुखप्रदा ॥ जयंकरी म-
हारौद्री महाभयविनाशिनी ॥ २० ॥
इति ब्रह्मयामले ब्रह्मनारदसंवादे आद्यास्तोत्रं
समाप्तम् ॥ ओं तत्सत् ॥

सङ्कटास्तोत्रम् ।

ओं नमःसङ्कटायै ॥ नारद उवाच ॥ योगि-
सेव्य मुनिश्रेष्ठ सर्वज्ञ सुखदायक ॥ आख्या-
नानि सुपुण्यानि श्रुतानि त्वत्प्रसादतः ॥१॥ न
तृप्तिमधिगच्छामि तव वागमृतेन च॥वदस्वैकंम-
हाप्राज्ञ सङ्कटाख्यानमुत्तमम्॥२॥इति तस्यवचः
श्रुत्वा योगिसेव्योऽब्रवीद्वचः॥सङ्कष्टनाशनंस्तोत्रं
शृणु देवर्षिसत्तम ॥३॥ द्वापरे तु पुरावृत्ते भ्रष्टरा-
ज्यो युधिष्ठिरः॥भ्रातृभिःसहितोऽरण्यं निर्वेदं प-
रमं ययौ ॥ ४ ॥ तदानीं तु ततःकाशीपुराद्यातो
महामुनिः ॥ मार्कण्डेय इति ख्यातो महाशिष्यो
महातपाः॥५॥तं दृष्ट्वा तु समुत्थाय प्रणिपत्यसु-

पूजितः ॥ किमर्थम्लानवदनएतत्त्वंमांनिवेदय ॥
॥६॥युधिष्ठिर उवाच॥संकटं मे महत्प्राप्तमेताहृक्
वदनंततः॥एतन्निवारणोपायं किञ्चिद्ब्रूहिमहाम-
ते ॥७॥ मार्कण्डेय उवाच॥आनन्दकानने देवी
संकटा नाम विश्रुता॥ वीरेश्वरोत्तरे भागे चन्द्रे-
शस्य च पूर्वतः॥८॥ शृणु नामाष्टकं तस्याःसर्व-
सिद्धिप्रदं नृणाम्॥संकटाप्रथमंनाम द्वितीयंविज-
या तथा॥९॥तृतीयं कामदा प्रोक्तं चतुर्थं दुःख-
हारिणी॥ शर्वाणी पञ्चमं नाम षष्ठं कात्यायनी
तथा॥१०॥सप्तमं भीमनयनासर्वरोगहराष्टकम्॥
नामाष्टकमिदं पुण्यंत्रिसन्ध्यं श्रद्धयान्वितः ११॥
यःपठेत् पाठयेद्वापि नरो मुच्येत संकटात्॥इत्यु-
क्त्वा तहृषिश्रेष्ठःस तु वाराणसीं ययौ॥१२॥ततः
संपूज्यतांदेवींवीरेश्वरसमन्विताम्। भुजैश्चदशभि
र्युक्तांलोचनत्रितयान्विताम्॥१३॥मालाकमण्ड-
लूपेतांवरपद्मगदाधराम्॥त्रिशूलडमरूचापखड्ग च

र्मविभूषिताम्॥ १४॥ इति तस्य वचः श्रुत्वा नारदो हर्षितोऽभवत् ॥ ततश्चाभयहस्तां तां प्रणम्य विधिनन्दनः।१५।वरत्रयं गृहीत्वा तु ततो विष्णुपुरं ययौ।एतत्स्तोत्रस्य पठनं पुत्रपौत्रादिवर्द्धनम् ॥ १६॥संकष्टनाशनं चैव त्रिषु लोकेषु विश्रुतम्॥ गोपनीयं प्रयत्नेन महाबन्ध्याप्रसूतिकृत्॥ १७॥ इति श्रीपद्मपुराणेसंकटानामाष्टकस्तोत्रं समाप्तम्।

ओंतत्सदित्यादिकं पठनीयम् ॥

अर्गलास्तोत्रम्।

ओं नमश्चण्डिकायै ॥ ओंतत्सदित्युच्चार्य्य ॥ या देवी स्तूयते नित्यं विबुधैर्वेदपारगैः॥ सा मे भवतु जिह्वाग्रे ब्रह्मरूपा सरस्वती॥ १॥ओं ब्रह्मोवा च ॥जय त्वं देवि चामुण्डे जय भूतार्तिहारिणि॥ जय सर्वगते देवि कालरात्रि नमोस्तुते।२॥श्रीमत्सुरासुराराध्यामरुणाम्बुरुहस्तनीम्।चराचरजग

द्धात्रीमम्बिकां प्रणमाम्यहम्॥३॥जयन्तीमङ्गला
काली भद्रकाली कपालिनी।दुर्गा शिवा क्षमा धा-
त्री स्वाहा स्वधा नमोस्तुते॥४॥मधुकैटभविध्वं-
सि विधातृवरदे नमः॥रूपं देहि जयं देहि यशो दे-
हि द्विषो जहि॥५॥महिषासुरनिर्णाशि त्रैलोक्य-
वरदे नमः॥रूपं०॥६॥ रक्तबीजवधे देवि चण्डमु-
ण्डविनाशिनि ॥ रूपं०॥७॥शुम्भस्यैवं निशुम्भ-
स्य तथा धूम्राक्षमर्दिनि॥रूपं०॥८॥वन्दितांघ्रियु
गे देवैर्देवि सौभाग्यदायिनि॥रूपं० ॥९॥ अचि-
न्त्यरूपचरिते सर्वशत्रुविनाशिनि॥रूपं०॥१०॥
नतेभ्यःसर्वदा भक्त्या चण्डिके दुरितापहे॥रूपं०
॥११॥स्तुवतां भक्तिपूर्वं त्वां चण्डिके व्याधिना-
शिनि॥रूपं०॥१२॥सुरथस्य समाधेश्च दत्तमिष्टं
वरं वरम्॥रूपं० ॥१३॥ चंडिके सततं ये त्वाम-
र्चयन्तीह भक्तितः॥ रूपं० ॥१४॥ देहि सौभा-
ग्यमारोग्यं देहि देवि परं सुखम् ॥ रूपं०॥१५॥

विधेहि देवि कल्याणं विधेहि विपुलां श्रियम् ॥
रूपं०॥१६॥ चण्डिके सततं दुर्गे जयं दास्यसि
सर्वदा॥रूपं०।१७॥विधेहि द्विषतां नाशं विधेहि
बलवर्चसी ॥रूपं०॥१८॥ सुरासुरशिरोरत्ननि-
घृष्टचरणांबुजे॥रूपं०॥१९॥विद्यावन्तं यशस्वंतं
लक्ष्मीवन्तं जनं कुरु ॥ रूपं० ॥ २० ॥ देवि
प्रचण्डदोर्दण्डदैत्यदर्पनिषूदिनि ॥ रूपं०॥२१॥
प्रचण्डदैत्यदर्पघ्ने चंडिके प्रणतोऽस्मि ते॥रूपं०
॥२२॥चतुर्वक्त्रैश्चतुर्वक्त्रसंस्तुते परमेश्वरि॥ रूपं०
॥२३॥कृष्णेन संस्तुते देवि शश्वद्भक्त्या त्वम-
म्बिके॥रूपं० ॥२४॥ हिमाचलसुतानाथ संतुते
परमेश्वरि ॥ रूपं दे०॥२५॥ इन्द्राणीपतिसद्भाव-
पूजिते परमेश्वरि॥रूपं देहि० ॥२६॥ देवि भक्त-
जनोद्दामदत्तानन्दोदयेऽम्बिके ॥ रूपं० ॥२७॥
पत्नीं मनोरमां देहि मनोवृत्त्यनुसारिणीम्॥तारि-
णीं दुर्गसंसारसागरस्याचलोद्भवे॥२८॥इदंस्तोत्रं

पठित्वा तु महास्तोत्रं पठेन्नरः ॥ सतु सप्तशती-
संख्यावरमाप्नोति सम्पदाम् ॥ २९ ॥ नान्यथा
फलमाप्नोति श्रीशिवस्यानुशासनात्॥३०॥ इति
ब्रह्माण्डपुराणे मार्कण्डेयब्रह्मसंवादे अर्गलास्तोत्रं
समाप्तम् ॥ श्रीजगदंबार्पणमस्तु ॥

कीलकस्तोत्रम् ।

ओंतत्सत्॥मार्कण्डेय उवाच॥विशुद्धज्ञानदेहा-
य त्रिवेदीदिव्यचक्षुषे॥श्रेयःप्राप्तिनिमित्ताय नम-
स्सोमार्धधारिणे॥१॥ सर्वमेतद्विजानीयान्मन्त्रा-
णामपि कीलकम्॥ सोऽपि क्षेममवाप्नोति सततं
जाप्यतत्परः॥२॥सिद्ध्यंत्युच्चाटनादीनिकर्माणि
सकलान्यपि ॥ एतेन स्तुवतां देवीं स्तोत्रमात्रेण
भक्तितः॥३॥ न मन्त्रो नौषधं तस्य न किञ्चिद-
पि विद्यते॥विना जाप्येन सिध्येत सर्वमुच्चाटना-
दिकम्॥४॥ समग्राण्यपि सिध्यन्ति लोकशंका-
मिमां हरः ॥ कृत्वा निमन्त्रयामास सर्वमेवमिदं

शुभम्॥५॥स्तोत्रं वै चंडिकायास्तु तच्च गुह्यं चकार सः॥(सम्पूर्णं फलमेतेन ततःप्रारभ्यते च तत् ॥ऐश्वर्यं तत्प्रसादेन सौभाग्यारोग्यसम्पदः ॥) सम्प्राप्नोति सुपुण्येन तां यथावन्नियंत्रणाम्॥६॥ सोपि क्षेममवाप्नोति सर्वमेव न संशयः॥कृष्णायां वाचतुर्दश्यामष्टम्यां वा समाहितः॥७॥ददाति प्रतिगृह्णाति नान्यथैषा प्रसीदति ॥ इत्थं रूपेण कीलेन महादेवेन कीलितम् ॥८॥ योनिष्कीलां विधायैनां चण्डींजपतिनित्यशः॥सिद्धःसगणः सोऽथ गन्धर्वो जायते ध्रुवम्॥९॥न चैवाप्यशुभं तस्य भयं क्वापि न जायते॥ नापमृत्युवशं याति मृतो मोक्षमवाप्नुयात् ॥१०॥ ज्ञात्वा प्रारभ्य कुर्वीत ह्यकुर्वाणोविनश्यति॥ततो ज्ञात्वैव सम्पूर्णमिदं प्रारभ्यते बुधैः॥११॥सौभाग्यादि च यत् किञ्चिद्दृश्यतेललनाजने॥तत्सर्वं तत्प्रसादेन तेन

जाप्यमिदं सदा ॥ १२ ॥ शनैस्तु जाप्यमाने- ऽस्मिन् स्तोत्रे सम्पत्तिरुच्चकैः॥भवत्येव समग्रा हि ततः प्रारभ्यमेव तत्॥ १३॥ऐश्वर्यं यत्प्रसादेन सौभाग्यारोग्यसम्पदः॥शत्रुहानिःपरोमोक्षःस्तू- यते सा न किं जनैः ॥१४॥ चडिकां हृदयेनापि यः स्मरेत् सततं नरः ॥ हृद्यं काममवाप्नोति हृदि देवी वसेत् सदा॥१५॥अग्रे वेदं महादेव्याः कृत्वाकीलकधारणम्॥निष्कीलकं तथाकृत्वा प- ठितव्यं समाहितैः॥१६॥सर्वेषां चैव देवानां वि द्यानां च यशस्विनाम् ॥इदं योनिः समाख्याता सर्वमन्त्रेषु गोपिता ॥ १७ ॥ इति श्रीब्रह्माण्ड- पुराणे मार्कण्डेयब्रह्मसंवादे कीलकस्तवःसमाप्तः।

नवग्रहस्तोत्रं पुनः पठनीयम् ।

भगवत्याः प्रणामः ।

सर्वमङ्गलमंगल्ये शिवे सर्वार्थसाधिके॥ शर- ण्ये त्र्यम्बके गौरि नारायणि नमोस्तु ते ॥ १ ॥

सरस्वत्या ध्यानम् ।

तरुणसकलमिन्दुं बिभ्रती शुभ्रकांतिःकुचभरनमितांगी सन्निषण्णा सिताब्जे ॥ निजकरकमलोद्यल्लेखनीपुस्तकश्रीः सकलविभवसिद्ध्यै पातु वाग्देवता नः ॥ १ ॥

सरस्वत्याः प्रणामः ।

भद्रकाल्यै नमो नित्यं सरस्वत्यै नमो नमः॥
वेदवेदान्तवेदांगविद्यास्थानेभ्य एव च ॥ १ ॥

गरुडस्तोत्रम् ।

सुपर्णं वैनतेयंच नागारिं नागनाशनम्॥विषान्तकं जितविषमजितं विश्वरूपिणम् ॥१॥गरुत्मन्तं खगपतिं तार्क्ष्यं कश्यपनन्दनम् ॥ द्वादशैतानि नामानि गरुडस्य महात्मनः॥२॥यः पठेत्प्रातरुत्थाय स्नातो वा शयनेऽपि वा॥विषं न क्रमते तस्य

न तं हिंसंति पन्नगाः॥३॥संग्रामे विजयस्तस्यब-न्धनेमुक्तिमाप्नुयात्॥यात्रायां लभतेसिद्धिंतस्मा-न्नित्यंपठेन्नरः॥४॥इ॰गरुडपुराणेगरुडस्तोत्रंसं॰

मनसाया ध्यानम् ।

आस्तीकस्य मुनेर्मात्रे भगिन्यै वासुकेस्तथा॥
जरत्कारुमुनेः पत्न्यै मनसायै नमोस्तु ते ॥१॥

लक्ष्मीध्यानम् ।

पाशाक्षमालिकाम्भोजसृणिभिर्याम्यसौम्य-योः॥पद्मासनस्थां ध्यायेच्च श्रियं त्रैलोक्यमातरम् ॥१॥गौरवर्णांसुरूपांचसर्वालङ्कारभूषिताम्॥रौ-क्मपद्मव्यग्रकरांवरदांदक्षिणेनतु॥२श्रीकृ॰मस्तु ॥

लक्ष्मीप्रार्थना ।

नमस्ते सर्वभूतानां वरदासि हरिप्रिये ॥ या गतिस्त्वत्प्रपन्नानां सामे भूयात्त्वदर्चनात्॥१॥ध

नदायै नमस्तुभ्यं नित्यं पद्मालये रमे ॥ भवन्तु त्वत्प्रसादान्मे धनधान्यादिसम्पदः ॥ २ ॥

गुरुप्रणामः ।

अखण्डमण्डलाकारं व्याप्तं येन चराचरम् ॥
तत्पदं दर्शितं येन तस्मै श्रीगुरवे नमः ॥ १ ॥

विष्णुचरणामृतधारणमन्त्रः ।

अकालमृत्युहरणं सर्वव्याधिविनाशनम् ॥ विष्णुपादोदकं पीत्वा शिरसा धारयाम्यहम् ॥ १ ॥

विप्रपादोदकधारणे मन्त्रः ।

विप्रपादोदकक्लिन्ना यावत्तिष्ठति मेदिनी ॥
तावत् पुष्करपात्रेण पिबन्ति पितरो जलम् ॥ १ ॥

इति नित्यकर्मपद्धतिः सम्पूर्णा ।

पुस्तक मिलनेका पता—खेमराज श्रीकृष्णदास,
"श्रीवेङ्कटेश्वर" (स्टीम्) प्रेस—बंबई.